

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารจัดการตลาดกลางเทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่ อำเภอ
มะขาม จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา การบริหารจัดการ
ตลาดกลางของเทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน
การศึกษา จำนวน 24 คน คือ คณะกรรมการบริหารตลาดกลาง จำนวน 13 คน ผู้บริหารเทศบาล
จำนวน 4 คน และ สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 7 คน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัญหาพิเศษในเรื่อง ปัญหาการบริหารจัดการตลาดกลางเทศบาลตำบลมะขาม
เมืองใหม่ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการ
ตลาดกลางเทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่ และแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการตลาดกลาง
เทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการ
ตลาดกลางเทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกรรมการ
บริหารตลาดกลาง ผู้บริหารเทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่ และสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งเป็นกลุ่ม
ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 24 คน ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัญหาการบริหารจัดการตลาดกลางเทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่

1. ปัญหาด้านการวางแผน พบว่า การวางแผนและการกำหนดนโยบายของผู้บริหารมี
ความสำคัญต่อการบริหารจัดการตลาดกลาง เป็นเป้าหมายของการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
ผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนภาคประชาชนที่จะมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่เป้าหมายที่
กำหนดไว้ นโยบายที่ตั้งไว้ค่อนข้างจะสวゆる แต่ยังมีปัญหาในการปฏิบัติด้านการกำหนดขั้นตอน
การปฏิบัติของผู้ที่เกี่ยวข้องยังไม่ชัดเจนจึงไม่บรรลุเป้าหมายหรือนโยบายที่ตั้งไว้บุคลากรตามคำสั่ง
ไม่ปฏิบัติตามนโยบายอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง สิ่งที่ยังเป็นปัญหาในการบริหารจัดการ ได้แก่
ไม่มีการแยกตลาดสด (ตลาดนัดชุมชน) และตลาดผลไม้ออกจากกัน นอกจากนี้ในการกำหนด
นโยบายของผู้บริหารด้านการแก้ไขราคาผลไม้ให้ตลาดกลางเป็นสถานที่พบปะแลกเปลี่ยนสินค้า
ต่าง ๆ ต้องการให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ศึกษาฐานของเทศบาล การขยายสถานที่ค้าขายสินค้า

และผลไม้ยังไม่ประสบความสำเร็จในเป้าหมายที่ตั้งไว้เนื่องจากไม่มีงบประมาณ เม็ดเงิน ลงไปสู่โครงการเลย การจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินมีปัญหาด้านการจัดเก็บค่าตอบแทนหรือค่าธรรมเนียม เนื่องจากต้องการให้เกิดเป็นชุมชนหนาแน่น ทำให้มีการประนีประนอมผ่อนปรนสูง เกิดเป็นหนี้ค้างชำระกับเทศบาลจำนวนมาก

2. ปัญหาด้านการจัดส่วนราชการหรือองค์กร พบว่า มีการจัดโครงสร้างส่วนราชการ และองค์กรบริหารตลาดกลาง แต่ไม่เป็นสัดส่วนที่ชัดเจน สถานที่ตั้งของตลาดเหมาะสม แต่มียังปัญหาด้านการใช้ถนนทางเข้าตลาดคับแคบ สถานที่จอดรถไม่เป็นสัดส่วน การออกแบบอาคาร โครงสร้าง สาธารณูปโภคมีปัญหา ทำให้มีปัญหาขยะ ระบบระบายน้ำและวัชพืช สภาพแวดล้อม ทัศนียภาพยังไม่สวยงามไม่ร่มรื่น มีปัญหาขยะล้น มีกลิ่นแรง ภาพไม่ดี เพราะจัดเก็บขยะน้อยวัน การทิ้งขยะไม่เป็นที่ และการจัดเก็บไม่สะอาด ทางระบายน้ำเต็มไปด้วยขยะ ไม่มีบ่อดักไขมัน ภายในตลาดกลาง ห้องน้ำไม่เพียงพอชำระ ไม่มาใช้บริการ ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ยังมีปัญหาการจราจรไม่มีระบบสัญญาณไฟ มีอุบัติเหตุถนนหน้าตลาดเป็นบางครั้ง มีร้านค้ารายโอเอภายในตลาดกลาง เสี่ยงต่อการเกิดเหตุทะเลาะวิวาท มีความมืดแสงสว่างไม่ถึงบางจุด เสี่ยงต่อการชงชุมของกลุ่มวัยรุ่นและผู้ไม่ประสงค์ดี ความปลอดภัยน้อย เช่น บริเวณหน้าถนน ทางเข้าตลาด เฉพาะช่วงตลาดนัด แต่ยังขาดเวรยามที่รับผิดชอบโดยตรง แต่การขอใช้ที่ดิน สาธารณประโยชน์ยังไม่สมบูรณ์ถูกต้อง

3. ปัญหาด้านการจัดหาบุคลากรและเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงาน พบว่า ขาดบุคลากรที่สามารถบริหารจัดการตลาดกลางให้พัฒนาในเชิงพาณิชย์ ขาดประสบการณ์และขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการและบริหารที่ถูกต้องอย่างเป็นระบบ บุคลากรที่มีไม่มีความมุ่งมั่นในการทำงานที่รับผิดชอบ หรือทำงานแต่ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การแบ่งงานมอบหมายงานไม่ชัดเจน ไม่มีบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านการบริหารจัดการตลาดกลางโดยตรง เช่น คนทำความสะอาด รักษาความปลอดภัย ไม่รู้ตัวผู้รับผิดชอบโดยตรง

4. ปัญหาด้านวิธีการอำนวยการ รวมทั้งการควบคุมงานและนิเทศงาน พบว่า รูปแบบวิธีการอำนวยการ มีการบริหารจัดการตามโครงสร้างของคณะกรรมการตลาดกลาง ปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมทุกภาคส่วน ปัจจุบันประกอบด้วยตัวแทนผู้บริหาร ตัวแทนผู้ประกอบการในตลาด ตัวแทนสภาเทศบาล และพนักงานเทศบาลเป็นเลขานุการ คณะกรรมการไม่มีอิสระในการบริหารงาน รวมทั้งอำนาจในการตัดสินใจยังต้องรับฟังผู้บริหารเทศบาล (นายกเทศมนตรี) ก่อนทุกครั้ง การที่จะพัฒนาตลาดกลางด้านงบประมาณ บุคลากรต้องได้รับความเห็นชอบจากเทศบาลก่อน การบริหารโดยมอบให้คณะกรรมการบริหารตลาดกลาง ยังไม่เป็นเอกภาพ ขาดการนำเสนอข้อมูลด้านปัญหา และการพัฒนาประกอบการพิจารณาของผู้บริหารการมอบอำนาจให้กรรมการ กรรมการไม่กล้า

ตัดสินใจ ต้องถามผู้บริหารทุกครั้ง กรรมการส่วนใหญ่ไม่ไปสัมผัสรับรู้ปัญหาด้วยตนเองและ
การมอบให้เอกชนดำเนินการบริหารจัดการตลาดนัด เกิดปัญหาด้านการรักษาความสะอาด ปัญหา
ขยะล้น คณะกรรมการขาดกำลังใจในการทำงาน เกิดความท้อสสุดท้ายไม่มีกำลังใจในการร่วมงานใน
ที่สุด

5. ปัญหาด้านความร่วมมือประสานงาน พบว่า คณะกรรมการตลาดไม่มีบทบาทในการ
ประสานงานกับภาครัฐ ภาคเอกชน เนื่องจากเป้าหมายการทำงานไม่ชัดเจน การประสานงานต้องผ่าน
เทศบาลให้เจ้าหน้าที่เทศบาลดำเนินการต่อภาครัฐ ภาคเอกชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือเห็นประโยชน์
ส่วนตัวไม่เห็นแก่ส่วนรวม โดยเฉพาะการสนับสนุนงบประมาณ ทั้งที่ตลาดเป็นประโยชน์โดย
ส่วนรวมจะบทบาทส่วนที่เกี่ยวข้องในงานตลาดกลางเฉพาะช่วงระยะเวลาที่มีกิจกรรม ภาคประชาชน
มีการประสานผ่านผู้นำชุมชน แต่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนน้อย ประชาชนยังขาดความรู้
ความเข้าใจในการบริหารตลาด ขาดความร่วมมือ และจิตสำนึกด้านการบริการสาธารณะ ส่วนใหญ่
ประชาชนให้ความร่วมมือในการประชุมเสนอแนะ ส่วนการแก้ไขปัญหายังให้ความร่วมมือน้อย
มีการติดตามการค้าขายทางปฏิบัติมากกว่าภาคประชาชน นำสินค้าไปซื้อขายตามจุดซื้อทั่วไป
เมื่อราคาดี เมื่อราคาตกต่ำถึงมาพึ่งจุดรับซื้อในตลาดกลางของเทศบาล ประชาชนไม่ซื้อสัตว์ต่ออาชีพ
ของตน นำสินค้าไม่ได้คุณภาพมา เพื่อให้ได้ราคา ภาคประชาชนพร้อมร่วมมือแต่บางครั้งต้องใช้
ทุนทรัพย์ในการเข้าร่วมกิจกรรมนอกจากนี้ไม่มีหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการจากภาครัฐ

6. ปัญหาด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนรวมถึงการประชาสัมพันธ์ พบว่า
การประชาสัมพันธ์ยังไม่ชัดเจน ไม่มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการประชาสัมพันธ์ได้ มีบุคลากร
ด้านประชาสัมพันธ์ แต่ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและประสิทธิภาพการทำงานด้าน
ประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการบริหารจัดการระบบการประชาสัมพันธ์ตลาดให้เป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขาดงบประมาณในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม
ประชาสัมพันธ์ในภาพรวม สื่อที่ใช้ขาดความต่อเนื่อง ไม่น่าสนใจ ไม่มีสื่อประชาสัมพันธ์ในตลาด
ไม่มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการประชาสัมพันธ์ในตลาด รูปแบบประชาสัมพันธ์เดิมใช้เสียงตามสาย ไม่ชัดเจน
บางครั้งไม่มี มีประชาสัมพันธ์น้อยครั้ง รูปแบบการประชาสัมพันธ์ไม่มีจุดเด่นที่น่าสนใจ ไม่มี
ความต่อเนื่อง ประชาชนเข้าไม่ถึงการประชาสัมพันธ์

7. ปัญหาด้านงบประมาณ พบว่า งบประมาณเทศบาลมีจำกัดต้องนำไปพัฒนาด้านต่าง ๆ
หลายด้านตามอำนาจหน้าที่ ทำให้มีงบประมาณพัฒนาหรือปรับปรุงตลาดกลางน้อย บางปีไม่มี
งบประมาณทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาที่ตั้งไว้ได้ คณะกรรมการบริหารตลาดกลางไม่มีงบประมาณ
เป็นของตนเองต้องพึ่งงบประมาณจากทางเทศบาล ผู้บริหารยังให้ความสำคัญในการพัฒนาตลาด
น้อยกว่าด้านอื่น ๆ จึงจัดสรรงบประมาณพัฒนาน้อย ไม่มีวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในตลาด

กลางเป็นการเฉพาะ ต้องใช้เครื่องมือของเทศบาล ซึ่งมีไม่เพียงพอ เช่น เครื่องตัดหญ้า ไม้กวาด ถังขยะ ระบายน้ำ สาธารณูปโภคไฟฟ้าแสงสว่างชำรุดแล้วไม่มีการซ่อมแซม มีปัญหาการขโมยใช้มิเตอร์ไฟฟ้าไม่มาตรฐานผู้ประกอบการไม่ยอมรับ ถนนภายในตลาดยังไม่ครบถ้วนตามจำเป็น ทำให้เป็นฝุ่น ทางระบายน้ำ ท่อระบายน้ำอุดตันยังใช้การได้ไม่ดี เกิดปัญหาน้ำเสียเน่าเหม็น น้ำประปามีปัญหาคุณภาพน้ำบริโภคไม่สะอาด การติดต่อท่อประปายังไม่ทั่วถึง

ส่วนที่ 2 แนวทางการแก้ไขปัญหาปัญหาการบริหารจัดการตลาดกลางเทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่

1. แนวทางแก้ไขปัญหาด้านการวางแผน พบว่า ควรมีการวางแผนโดยกำหนดนโยบายแยกสำหรับบริหารเป็นส่วน ๆ ไปให้ชัดเจน โดยให้ผู้บริหารรับข้อมูล ข้อเท็จจริง สถานการณ์ ปัจจุบันของตลาดกลางข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตลาดกลาง เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาออกเป็นนโยบาย การผลักดันนโยบายของผู้บริหารควรเริ่มจากผู้นำท้องถิ่น สมาชิกสภา ผู้ใหญ่บ้าน เป็นตัวอย่างปฏิบัติ คณะกรรมการบริหารตลาดกลางควรยึดนโยบายเป็นหลัก ควรให้หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม ในการนำนโยบายไปปฏิบัติและกำหนดนโยบายด้านงบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาให้ชัดเจนควรมีนโยบายจัดหาผู้มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการมาช่วยดำเนินการและวางมาตรการให้ผู้ประกอบการที่อยู่ในตลาดกลางอย่างเหมาะสมให้มีการทำงานร่วมกันทั้งสองฝ่ายมีนโยบายส่งเสริมให้บุคลากรหรือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องได้มีความรู้ความสามารถเป็นนักบริหาร ตลาดมืออาชีพ และควรตั้งคณะกรรมการติดตามการปฏิบัติงาน ควรดำเนินการขอใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะให้ถูกต้องตามกฎหมายก่อนที่จะมีการพัฒนามากกว่าที่เป็น ควรปรับปรุงระบบนโยบายการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินขึ้นใหม่

2. แนวทางแก้ไขปัญหาด้านการจัดส่วนราชการหรือองค์กร พบว่า ควรจัดโครงสร้างการบริหารตลาดกลางให้เป็นสัดส่วน มีแนวทางจัดการระบบให้ชัดเจน มีผู้ดูแลรับผิดชอบโดยตรง จัดหาพนักงานให้เหมาะสมโดยเฉพาะที่สำคัญ ได้แก่ เพิ่มบุคลากรด้านสาธารณสุขในการดูแลและรักษาความสะอาด เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ที่รับผิดชอบโดยตรง หรือจ้างบริษัทเอกชนรักษาความปลอดภัยให้อยู่ประจำ ควรจัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงทัศนียภาพให้มีสวนหย่อม สนามเด็กเล่น ที่พักผ่อนอยู่ภายในตลาดแต่ละแห่ง ออกแบบระบบสาธารณูปโภคใหม่ ได้แก่ ปรับปรุงโครงสร้างอาคารที่ชำรุด ปรับปรุงรางระบายน้ำเป็นท่อระบายน้ำที่มีฝาปิดมิดชิด เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะ ควรเก็บขยะเพิ่มขึ้น สัปดาห์ไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง สร้างจิตสำนึกและหามาตรการจัดการขยะอย่างยั่งยืน เช่น โครงการขยะชุมชนในตลาดกลาง ขอความร่วมมือภาคเอกชนที่มาใช้บริการช่วยกันรักษาความสะอาด และดูแลความสะอาด อำนวยความสะดวกผู้มาใช้บริการ

ตลาดโดยมีสัญญาณไฟจราจรบริเวณหน้าตลาดกลาง ประสานงานขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ตำรวจให้สอดส่องตรวจตราอยู่เป็นประจำ เพิ่มมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัย จัดหาที่จอดรถให้เป็นระเบียบ เป็นสัดส่วน แยกประเภทรถที่จอด ควรตัดหญ้าเก็บเศษขยะ โดยรอบเป็นประจำทุกวันควรปรับปรุงห้องน้ำให้มีสีสนให้น่าใช้บริการ

3. แนวทางแก้ไขปัญหาด้านการจัดหาบุคคลและเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงาน พบว่า ควรจัดหาผู้จัดการตลาดกลางที่มีความสามารถและประสบการณ์ เพื่อจะได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบบริหารจัดการประจำอยู่ จัดสรรบุคลากรอย่างเพียงพอเพื่อรับผิดชอบงานแต่ละงานที่ทำเป็นประจำ มีการแบ่งหน้าที่ให้บุคลากรรับผิดชอบงานเฉพาะด้าน และมีการติดตามประเมินผลงานโดยคณะกรรมการตลาดกลางเป็นประจำ มีสถานที่ทำงานในตลาด หรือมีเจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้รวบรวมข้อมูลเสนอกรรมการและผู้บริหาร และคนดูแลทำความสะอาดประจำภายในตลาด และให้มีกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่เทศกิจเพื่อดูแลตลาดกลางเป็นการเฉพาะ ควรส่งเสริมให้กรรมการเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการตลาดกลาง กรรมการควรมีแนวทางการบริหารที่ยึดนโยบาย ตัดสินใจตามนโยบายที่ให้ไว้ กรรมการควรต้องเข้มแข็งบริหารจัดการเองควรมีการปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาในตลาดบ่อย ๆ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ผู้บริหารควรติดตามการทำงานตลอด ควรให้ภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการภายใต้การควบคุมของเทศบาล

4. แนวทางแก้ไขปัญหาด้านวิธีการอำนวยความสะดวก รวมทั้งการควบคุมงานและนิเทศงาน พบว่า ควรให้มีคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสม ผู้บริหารควรมอบให้กรรมการตลาดเป็นผู้ตัดสินใจโดยอิสระเหมือนเทศบาลดำเนินการเอง ควรปรับปรุงคณะทำงานแต่ละฝ่ายให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการเพิ่มโครงสร้างของคณะกรรมการตลาดกลาง ให้มีตัวแทนของภาคประชาชนนอกเหนือจากผู้ประกอบการในตลาดกลางและควรกำหนดเงินเดือนให้คณะกรรมการใช้ประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาตลาดกลาง คณะกรรมการควรไปตรวจดูตลาดพร้อมกันเป็นคณะ เพื่อสอบถามปัญหาจากผู้ประกอบการให้คณะกรรมการแก้ไข เสนอให้ผู้บริหาร สภาเทศบาล ดำเนินการแก้ไข การให้เอกชนดำเนินการตลาดนัดควรมีเงื่อนไขการรักษาความสะอาดให้ชัดเจน และควรปรับวิธีการโดยใช้ระเบียบการทรวมหาดไทยว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สิน เป็นหลักในการปฏิบัติและบริหารจัดการ

5. แนวทางแก้ไขปัญหาด้านความร่วมมือประสานงาน พบว่า ควรจัดให้มีระเบียบและแนวทางปฏิบัติ ในการประสานงานความร่วมมือที่ชัดเจน โดยให้มีบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบเป็นผู้ประสานงานโดยตรง การประสานความร่วมมือเบื้องต้นอาจไม่เป็นทางการโดยผู้บริหาร ไม่ต้องทำหนังสือราชการจากทางเทศบาล ควรให้มีคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาที่มาจากหน่วยงาน

ของภาครัฐ เพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดกลาง ควรติดตามการประสานงานภาครัฐ ภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง มีการประสานงานส่วนกลาง หรือจังหวัดเพื่อขอความร่วมมือ โดยจัดทำโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง การประสานภาคประชาชนควรผ่านผู้นำชุมชน โดยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความเข้าใจรู้สึกว่าได้รับประโยชน์จากการพัฒนาตลาดกลาง ให้เป็นรูปธรรม เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะแจ้งปัญหาความเดือดร้อนในการประชุมหมู่บ้าน ประชุมกลุ่มย่อย เช่น แม่ค้าตลาดหาแนวร่วมโดยการจัดตั้งกลุ่มองค์กรให้ใหญ่ขึ้นเพื่อดึงความสนใจจากรัฐบาล ควรให้เข้าใจประโยชน์ในภาพรวมของอำเภอ ไม่ใช่เป็นของเทศบาล โดยเฉพาะและควรมีการติดตามหลังจากการประสานงานหรือมีการตอบรับ

6. แนวทางแก้ไขปัญหาด้านการรายงานผลการปฏิบัติงานตลอดรวมถึงการประชาสัมพันธ์พบว่า ควรมีรูปแบบการรายงานผล และการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องชัดเจน มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย สื่อการประชาสัมพันธ์ที่ใช้ควรใช้เสียงหรือป้ายโฆษณาในชุมชนให้ใหญ่ดูจริงใจ และทางสื่ออินเทอร์เน็ต สถานีวิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์ เป็นต้น ควรเพิ่มปริมาณสื่อ รายละเอียดที่มีอยู่เดิมให้มากขึ้น ประชาสัมพันธ์ในและนอกพื้นที่ของเทศบาลใช้สื่อประชาสัมพันธ์ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายควรปรับปรุงศูนย์ประชาสัมพันธ์บริเวณกองอำนวยการ เครื่องขยายเสียง แผ่นพับและสื่อต่าง ๆ และจัดให้มีบุคลากรในการประชาสัมพันธ์ ควรมีเทศกาลหรือกิจกรรมในตลาดอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย ตามฤดูกาลอย่างน้อย 2 เดือนต่อครั้ง ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ หรือวางแผนการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนสามารถทำงานประชาสัมพันธ์ได้ กรรมการควรมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์โดยเสียงตามสายในตลาดกลางเป็นประจำและควรมีป้ายตลาดกลางที่มาตรฐานเพื่อให้คนภายนอกได้รู้ว่าเป็นตลาดกลางอย่างชัดเจน

7. แนวทางแก้ไขปัญหาด้านการงบประมาณ พบว่า ควรจัดงบประมาณอย่างเพียงพอ ควรขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อปรับปรุงโครงสร้าง รูปแบบ พื้นที่ตลาดให้เหมาะสมน่าดูน่ามอง โดยจัดลำดับความสำคัญตามความจำเป็นเร่งด่วนในตลาดกลาง จำนวนงบประมาณให้สอดคล้องกับรายรับที่ได้จากการจัดเก็บ งบประมาณควรเพิ่มงบประมาณไปพัฒนาโดยเฉพาะเรื่อง การทำความสะอาด อำนวยความสะดวกให้ผู้มาใช้บริการ นอกจากนี้ควรมีการจัดหารายได้เป็นของตนเองโดยระดมทุนด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การจัดงานเพื่อหารายได้ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น ควรจัดหาวัสดุที่ใช้ในตลาด เช่น อุปกรณ์ไฟฟ้า อุปกรณ์ทำความสะอาด มิด จอบ เครื่องตัดหญ้า เครื่องตัดหญ้า พ่นยา ไม้กวาด เครื่องเสียงลำโพง แปรงทาสี สี ไม้กวาด ไม้ถูพื้น ถังน้ำ ถังดับเพลิง เป็นต้น ให้เพียงพอสามารถนำมาใช้งานได้ทันที ควรจัดตั้งงบประมาณในเทศบัญญัติเพื่อจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น เครื่องตัดหญ้า ระบบสาธารณูปโภค ควรตั้งงบประมาณ

ทำถนนให้แล้วเสร็จในคราวเดียว วางระบบน้ำให้ทั่วถึง และติดตั้งมิเตอร์ไฟฟ้าที่มีมาตรฐาน ไฟฟ้าแสงสว่างควรซ่อมแซมทันที ตั้งงบประมาณดำเนินการก่อสร้างถนน ท่อให้เสร็จโดยเร็ว โดยมีคณะกรรมการตลาดเป็นผู้ให้ข้อมูลการชำรุดต่อเทศบาล ควรแก้ไขปรับปรุงระบบสายไฟฟ้าภายในตลาดใหม่ กำหนดให้มีการติดตั้งมิเตอร์ไฟฟ้าที่มีมาตรฐาน ส่งพนักงานเจ้าหน้าที่ศึกษาเรียนรู้วิธีการจัดเก็บ การคำนวณ ค่ากระแสไฟฟ้า ควรดำเนินการจัดการน้ำเสีย หาวิธีป้องกันไม่ขยะลงไปอุดตัน

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ พบว่า ควรพัฒนาพื้นที่ในตลาดให้มีสนามเด็กเล่น สวนสนุก มีป้อมรักษาความปลอดภัย การบริหารจัดการมีความสำคัญต้องจัดระบบให้ดีแล้วสิ่งต่าง ๆ จะดีขึ้น ควรจัดให้มีลานดนตรีหรือลานกีฬาที่ทันสมัยเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ ให้คนกลุ่มวัยรุ่นหนุ่มสาวใช้เป็นเวทีแสดงออกควรปรับปรุงแก้ไขด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน ควรจัดป้ายบอกชื่อตำแหน่งที่ตั้งของผู้ประกอบการในตลาดแต่ละรายได้ชัดเจน ควรทำให้เป็นจุดขาย ศูนย์กลางของรายได้ บริหารที่สาธารณะให้เกิดประโยชน์สูงสุด การบริหารจัดการควรเน้นความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการให้มากขึ้นและควรปรับปรุงศูนย์โอท็อป โดยคิดฝ่าเพดาน คิดเครื่องปรับอากาศ ใช้สำหรับเป็นศูนย์กลางรวบรวมสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนและสถานที่ประชุมหรืออบรมอาชีพ

อภิปรายผล

จากการวิจัยปัญหาการบริหารจัดการตลาดกลางเทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่ พบว่า การบริหารจัดการตลาดกลางของเทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่ มีความจำเป็นจะต้องมีการวางแผน และการกำหนดนโยบาย ซึ่งเป็นเป้าหมายร่วมกันในการบริหารจัดการของผู้บริหารและ การปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนภาคประชาชนที่จะมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ การกำหนดนโยบายด้านการบริหารจัดการตลาดกลาง ต้อง กำหนดให้ชัดเจนโดยแยกนโยบายการบริหารจัดการตลาดนัดชุมชนและตลาดผลไม้ออกจากกันเพื่อนำไปสู่การวางแผนพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยนำข้อมูลข้อเท็จจริง สถานการณ์ปัจจุบันของตลาดกลางเพื่อนำมาประกอบการพิจารณากำหนดเป็นนโยบาย และให้มีการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นอกจากนี้ ควรกำหนดนโยบายด้านต่าง ๆ ที่สำคัญเพื่อให้ชัดเจน เช่น นโยบายด้านงบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาตลาดกลาง และนโยบายเพิ่มศักยภาพให้บุคลากรเป็นนักบริหารการตลาดมืออาชีพ สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะของ มยุรี อนุมานราชชน (2552) เกี่ยวกับความสำคัญของนโยบายสาธารณะ กล่าวว่า เนื่องจากนโยบายสาธารณะหมายถึง สิ่งที่เป็นกิจกรรม/การกระทำของรัฐบาล หรือแนวทางเลือกตัดสินใจ/ แนวทางการกระทำของรัฐบาล เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย/ วัตถุประสงค์ที่กำหนด

กล่าวอีกนัยหนึ่งนโยบายสาธารณะเป็นแนวทางการบริหาร หรือแนวทางการวางแผนและกำหนดโครงการเพื่อผลลัพธ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้น ก่อนที่จะกำหนดนโยบาย กำหนดทางเลือกตัดสินใจ กำหนดแผนงาน/ โครงการ จำเป็นต้องทราบเป้าหมาย/ วัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของกิจกรรม/ ทางเลือกตัดสินใจ/ แผนงานนั้น ๆ เมื่อกำหนดนโยบายหนึ่ง ๆ ขึ้นมา นโยบายสาธารณะจึงเป็นสิ่งที่มีความคุ้มค่าและประโยชน์ต่อฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะของ อัจฉรา รักยุติธรรม (2548) ได้กล่าวถึง นโยบายสาธารณะที่พึงปรารถนาว่า ควรมีการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบายต่าง ๆ โดยตรง แต่ปัจจุบันพวกเขามีสิทธิมีส่วนร่วมแค่รับฟังการชี้แจงโครงการ หรือให้ข้อมูลบางประการเท่านั้น แต่ไม่เคยที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าควรจะให้มีโครงการนั้น ๆ เกิดขึ้นหรือไม่

การบริหารจัดการตลาดกลาง พบว่า มีความจำเป็นต้องทรัพยากรที่ใช้ในการบริหาร คือ บุคลากรที่มีความสามารถและประสบการณ์ และมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะด้าน มีระบบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน มีงบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาตลาดกลางตามแผนงาน โครงการที่ตั้งไว้ตามความสำคัญอย่างเพียงพอโดยมาจากการสนับสนุนของเทศบาลและการหารายได้ของคณะกรรมการตลาดกลางเอง มีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นที่ใช้ในการบริหารจัดการตลาดเฉพาะและรูปแบบการบริหารจัดการตลาดกลางโดยมอบอำนาจการบริหารจัดการและการตัดสินใจให้คณะกรรมการบริหารตลาดกลางโดยมีโครงสร้างกรรมการที่มีตัวแทนของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการตลาดเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการเพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะของ วรเดช จันทรศร (2528) เกี่ยวกับตัวแบบทางด้านการจัดการ (Management Model) ที่เน้นขีดสมรรถนะภายใน (Internal Capacity) ของหน่วยงานที่รับผิดชอบบริหารว่ามีจุดอ่อน และจุดแข็งในด้านต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร เช่น โครงสร้างองค์การ บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่ หน่วยงานที่มีขีดสมรรถนะภายในค่อนข้างสูงจะมีโอกาสที่นานนโยบายไปปฏิบัติอย่างประสบความสำเร็จค่อนข้างมาก ในทางตรงกันข้าม หน่วยงานที่มีขีดสมรรถนะภายในค่อนข้างต่ำ จะส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ประสบความสำเร็จ โดยปัจจัยจะส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ ได้แก่ โครงสร้างองค์การ บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่

ความร่วมมือประสานงาน พบว่า จำเป็นต้องมีการกำหนดระเบียบและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการประสานงานและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน โดยให้เทศบาลเป็นผู้ประสานงานอย่างเป็นทางการ ส่วนประสานงานภาคประชาชนโดยผ่านผู้นำชุมชน และส่ง

เจ้าหน้าที่เข้าไปประสานงานประชาชนในการประชุมหมู่บ้านทุกครั้ง ภาครัฐควรมีนโยบายร่วมกับเทศบาลดำเนินการร่วมกันตั้งแต่แรกโดยมีการบูรณาการร่วมกันและให้มีคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาที่มาจากหน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดกลางสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2549) ที่เรียกว่า “การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม” ที่ว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาคราชการที่มาจากทุกภาคส่วนของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และชุมชนท้องถิ่น จะช่วยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชน ได้รับทราบความต้องการและปัญหาที่แท้จริง ลดความขัดแย้งและต่อต้าน ทั้งยังเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เสริมสร้างให้ประชาชน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในประเด็นสาธารณะ ซึ่งเป็นบทบาทที่หน่วยงานภาคราชการจะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นในส่วนของสถานที่และสภาพแวดล้อม พบว่ามีความจำเป็นต้องดำเนินการขอใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ให้ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย ปรับภูมิทัศน์ริมถนนด้านหน้าให้เหมาะสมสวยงามดูดี มีระบบสาธารณูปโภคเพียงพอ ปรับปรุงโครงสร้างอาคารที่ชำรุดในตลาดกลางให้อยู่ในสภาพที่แข็งแรง และมีความจำเป็นต้องปรับสภาพแวดล้อมและสุขาภิบาลให้ถูกสุขลักษณะ จัดระบบการระบายน้ำ ระบบการจัดเก็บขยะ โดยให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมการดูแลรักษาความสะอาดพื้นที่ค้าขาย และเทศบาลดำเนินการจัดเก็บขยะบริเวณที่รวบรวมขยะ มีผู้ดูแลรับผิดชอบโดยตรง มีมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยหรือจัดหาเวรยามที่รับผิดชอบโดยตรง หรือจ้างบริษัทเอกชนดูแลความปลอดภัยและความสะอาด การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (การประชาสัมพันธ์) พบว่า มีความจำเป็นต้องกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการประชาสัมพันธ์ การเลือกใช้สื่อประชาสัมพันธ์ และรูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสมและให้มีวัตถุประสงค์ที่จำเป็นในการประชาสัมพันธ์ และให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและเทคนิคการประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยมาใช้ในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษารูปแบบการจัดการตลาดสดตามหลักสุขาภิบาลของ ระพีศักดิ์ มาลัยรุ่งสกุล (2543) ได้ศึกษาการศึกษารูปแบบการจัดการตลาดสดตามหลักสุขาภิบาลอาหารในเขตเทศบาลนคร พบว่า ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับตลาดสด พบว่าทุกกลุ่มมีความเห็นว่าควรมีการปรับปรุงตลาดสด โดยได้รูปแบบแนวทางการจัดการตลาดสดในเขตเทศบาลนครลำปาง โดยวิธีการดำเนินงานแบบผสมผสานที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันจากกลุ่มที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม ได้แก่ หน่วยงานของรัฐ, เจ้าของตลาด, ผู้ประกอบการค้า และประชาชนในการนำมาตรการทางกฎหมายมาใช้อย่างจริงจัง, การมีส่วนร่วมของกลุ่มที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม, การรวมกลุ่มของผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นเครือข่ายในรูปแบบสมาคม, ชมรมตลาดสด และการใช้สิทธิเรียกร้องให้มีการปรับปรุงตลาดสด โดยใช้กระบวนการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ทักษะคิด และจิตสำนึก ในรูปแบบการอบรมให้ความรู้,

การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน, เวทีชุมชนและการรณรงค์ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการตลาดสด เพื่อให้การจัดการตลาดสดสามารถดำเนินการแก้ปัญหาได้อย่างครอบคลุม และสามารถลดช่องว่างในการแก้ปัญหา อันจะนำไปสู่การจัดการตลาดสดที่ถูกหลักสุขาภิบาลอาหารได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารจัดการตลาดกลางเทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี พบว่า การบริหารจัดการตลาดกลางเทศบาลตำบลมะขาม มีปัญหาในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ซึ่งแต่ละด้านมีแนวทางแก้ไขปัญหามาตรานำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตลาดกลางได้ จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

เชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารควรวางแผนโดยกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรม ร่วมกับ สมาชิกสภาเทศบาล คณะกรรมการบริหารตลาดกลาง ผู้แทนชุมชนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
2. ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการตลาดกลางเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ บริเวณตลาดกลาง ปรับปรุงโครงสร้างอาคารที่ชำรุด ระบบสาธารณูปโภคให้สะดวกปลอดภัยและ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้เพื่อใช้ในตลาดกลางโดยเฉพาะ

เชิงปฏิบัติ

1. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรจัดทำโครงการพัฒนาตลาดกลางที่สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนาของภาครัฐเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
2. ผู้บริหารควรมอบอำนาจให้คณะกรรมการบริหารตลาดกลางเป็นผู้มีอำนาจในการบริหารจัดการตลาดกลาง และ จัดการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาอย่างชัดเจน
3. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรจัดทำแผนอัตรากำลังบุคลากรของเทศบาล โดยให้มีโครงสร้างงานด้านตลาดกลางของเทศบาลให้ชัดเจน เพื่อให้มีความพร้อมในการ ปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม
4. ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีระเบียบ แบบแผนการปฏิบัติงานในการ ประสานงานและการมีส่วนร่วม เพื่อเป็นแนวทางในการประสานงานและการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน
5. ผู้บริหารควรส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการตลาดกลางและการ ประชาสัมพันธ์เข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ และทักษะการบริหารจัดการตลาดกลาง นำ เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการตลาดกลางให้มากขึ้น

เชิงวิชาการ

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลในการบริหารจัดการตลาดกลางเทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่ เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงในการบริหารจัดการตลาดกลางให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการตลาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเปรียบเทียบกันในแต่ละองค์กร

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University